

[Holger Eriksen.]

stor glæde at konstatere, at den højtærede justitsminister i slutningen af sin tale gav løfte om, at man ved fremtidige benådnings-inger ikke vil stille landssvigere bedre end andre forbrydere. Det er netop det, som befolkningen efter vor opfattelse ønsker.

Bøgholm: Det kunne synes, som om ordet „resocialisering“ må opfattes som selve nøgleordet til den højtærede justitsministers benådnings- og retspolitik. Ministeren er jo gået så vidt, at han hævder, at resocialiseringen skulle være selve formålet med straffen. Må jeg have lov til at sige, at dette er en ejendommelig anvendelse og opfattelse af ordet „socialisering“ og da navnlig i en socialdemokratisk politikers mund. For opfatter man det således, som den højtærede justitsminister har opfattet det, betyder det, at man lægger en større vægt på hensynet til den enkelte, altså den enkelte forbyrder, end man lægger på hensynet til samfundet. Det er udtryk for en næsten løssluppen individualisme, når det opfattes på den måde. Den højtærede justitsminister glemmer, at, hvor vigtig end al resocialisering naturligvis er, er der 2 hensyn, der må tages først. Det første er hensynet til statens interesse, til samfundet, sikkerhedshensynet for staten. Det andet er hensynet til selve retsfølelsen i folket. Først når disse to hensyn er taget, vil det være muligt at tage resocialiseringshensyn.

Når ministeren taler så stærkt om at resocialisere, må jeg have lov til at sige til ministeren, at det, hvis man fører dette synspunkt helt igennem, hvad ministeren var indstillet på at gøre, må føre til overordentlig ejendommelige konsekvenser. Jeg tror ikke, man fra nogen side vil nægte, at det ofte, når det drejer sig om meget grove forbrydelser, vil være således, at recidivisme er overordentlig sjælden. Der findes meget få recidivister blandt mordere; der findes mange blandt cykletyve og lommetyve. Altså, dette bør man tage med i sine betragtninger; det synspunkt egner sig ikke til at være det grundlæggende retssynspunkt.

Så siger man fra nogle sider — og jeg forstår så godt den opfattelse, der ligger bagved — at her drejer det sig om en særlig gruppedannelse indenfor forbryrderverde-

nen, hvad jo ingen vil benægte, at her drejer det sig om forbrydere, der har udøvet deres forbrydelse i en ganske ekstraordinær tid, i et socialt klima, der var helt anderledes end ellers. Også dette må naturligvis indrømmes. Men jeg tror, der er et andet synspunkt, der må tages med i betragtning. Jeg tror ikke, det er nok at fremstille sagen således; jeg tror, man dertil må føje i alt fald dette, at det drejer sig om forbrydelser, der ikke blot går ud over den enkelte borger, hvadenten det har været mord, tortur eller ophold i koncentrationslejre som følge af angiveri, idet der samtidig med denne forbrydelse mod den enkelte borger er sket en anden forbrydelse, nemlig forbrydelsen mod nationen, mod folket. Derfor kan dansk retsfølelse og retsopfattelse ikke forstå, at det har været muligt at lade forbrydere af denne kategori slippe lettere fra det end andre forbrydere — og at det har været tilfældet hidtil, er jo blevet bekræftet af den højtærede ministers december-erklæring.

Det er min opfattelse, at det at øve en sådan forbrydelse i en krigsperiode, i en situation, der er dødsensalvorlig for vort folk, ikke kan anses for nogen formildende omstændighed, men må anses for at være, ja, må være en skærpene omstændighed. Jeg hilser imidlertid med tilfredshed den udtalelse af den højtærede justitsminister, som jeg tror man må have lov til at forstå således — som da også andre har forstået den — at der i alt fald i fremtiden ikke vil blive tale om at stille krigsforbryderne gunstige end andre forbrydere.

Der er en ting, der har slået mig overmåde stærkt under hele denne forhandling og under alle de andre drøftelser, vi har haft om disse forhold, og det er, at vi fra alle sider må erkende, ikke blot at vi vel alle har vor del af ansvaret, at det ikke er muligt at lægge ansvaret på nogen bestemt person eller noget bestemt parti, men også, at vi i altfor høj grad debatterer forhold, ved hvilke vi må erkende at der er vigtige momenter, som vi ikke kender.

Således som benådningspolitikken har formet sig indtil dette øjeblik, tror jeg, at ikke blot dette høje ting, men også hele det danske folk må have krav på at få at vide, hvad det i grunden drejer sig om, hvilke